

سرشناسه: حنیفی، محسن، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور: علویه مآثور: گزیده‌ای از روایات و اخبار در مناقب و مصائب
امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) / محسن حنیفی.
مشخصات نشر: تهران: آرام دل، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری: ۹۹۲ ص، ۱۵ × ۲۲ س.م.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۹-۴۳۸-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۸۷-۹۹۲
عنوان دیگر: گزیده‌ای از روایات و اخبار در مناقب و مصائب امیرالمؤمنین علی بن
ابطالب (ع)
موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- فضایل -- احادیث
موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Virtues -- Hadiths
شناسه افزوده: حسینی، سیدهادی، ۱۳۴۳-۱۴۰۰، مترجم
رده بندی کنگره: BP۴۷/۲۵
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۷
شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۴۶۲۴۷

گزیده‌ای از روایات و اخبار در مناقب
و مصائب امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (علیه السلام)

محسن ضیفی

انتشارات آرام‌دل

عائیه نائیه

گنجینه‌ای از روایات و اخبار در مناقب
و مصائب امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب

محسن حنیفی

ویراسته سعیده سادات حسینی

ناشر: آرام دل ✧ مدیر تولید: قاسم باقری
صفحه‌آرا: مهدی نجوی ✧ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول ✧ سال چاپ: ۱۴۰۴

صحافی: نوین

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۹-۴۳۸-۱

فرزین پخش

تهران: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان شهدای
ژاندارمری، پاساژ کوثر، پلاک ۷ / تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۱۶۹۷ و
آدرس بازدید مجاز در تلگرام و ایستا و سایت فروشگاه آرام دل

| @aramedel_ketab |

| www.aramedel.com |

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۲۱
بخش اول: سیدالبطحاء ابوطالب علیه السلام و سیده‌الهاشمیه فاطمه بنت‌اسد علیهما السلام / ۲۵	
نور حضرت ابوطالب علیه السلام برتر از همه خلایق.....	۲۷
پدرم و جدم هرگز بت نپرستیدند.....	۲۸
میراث انبیا علیهم السلام نزد حضرت ابوطالب علیه السلام	۲۹
رفیق انبیا علیهم السلام در بهشت.....	۳۰
کسی که به ایمان حضرت ابوطالب علیه السلام اقرار نکند، در آتش است.....	۳۰
ایمان ابوطالب علیه السلام برتر از ایمان خلایق.....	۳۱
پذیرش ایمان قبل از مرگ.....	۳۲
مخفی کردن ایمان از بیم قریش.....	۳۲
ایمان نهانی.....	۳۳
خطبه عقد حضرت ابوطالب علیه السلام و فاطمه بنت‌اسد علیهما السلام	۳۳
نحوه ایمان آوردن حضرت ابوطالب علیه السلام	۳۴
ایمان آوردن با زبان حبشی.....	۳۵
روایتی دیگر از ایمان آوردن حضرت ابوطالب علیه السلام	۳۶
سفارش حضرت ابوطالب علیه السلام به امیرالمؤمنین علیه السلام	۳۷
نخستین نماز جماعت.....	۳۷
کفالت پیامبر صلی الله علیه و آله توسط حضرت ابوطالب علیه السلام	۳۸
کفیل یتیم.....	۴۱
پناه پیامبر صلی الله علیه و آله	۴۲
شعر ابوطالب علیه السلام برای پیامبر صلی الله علیه و آله	۴۷
شعر حضرت ابوطالب علیه السلام را به فرزندان‌تان تعلیم دهید.....	۴۹
شعر حضرت ابوطالب علیه السلام و دلالت آن بر ایمان ایشان.....	۴۹
شیرها از حضرت ابوطالب علیه السلام فرار می‌کردند.....	۵۱
نور در اصلاب شامخه و تولد امیرالمؤمنین علیه السلام	۵۲

۶۱	..... اظهار ایمان در حال احتضار.....
۶۲	..... درگذشت و تجهیز حضرت ابوطالب علیه السلام .....
۶۳	..... شفاعت پیامبر صلی الله علیه و آله در حق حضرت ابوطالب علیه السلام .....
۶۵	..... کلام پیامبر صلی الله علیه و آله پس از رحلت حضرت ابوطالب علیه السلام .....
۶۵	..... مرثی امیرالمؤمنین علیه السلام در شأن حضرت ابوطالب علیه السلام .....
۶۶	..... درگذشت حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام .....
۶۹	..... خبر از احوالات حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام پس از رحلت ایشان.....
۶۹	..... کفن حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام با لباس پیامبر صلی الله علیه و آله .....
۷۰	..... مادرم از دنیا رفت.....

بخش دوم: میلاد حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام / ۷۳

۷۵	..... سی سال بعد مانند محمد صلی الله علیه و آله را به دنیا می آوری.....
۷۵	..... به زودی وصی محمد صلی الله علیه و آله را به دنیا می آوری.....
۷۷	..... خواب حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام .....
۸۶	..... مولود کعبه.....
۸۶	..... محبت شدید پیامبر صلی الله علیه و آله به امیرالمؤمنین علیه السلام پس از میلاد ایشان.....
۸۷	..... شرح میلاد امیرالمؤمنین علیه السلام به نقل از رسول خدا صلی الله علیه و آله .....
۱۰۱	..... شرح میلاد به نقل از عباس عموی پیامبر صلی الله علیه و آله .....
۱۰۳	..... تفسیر یوم ترویج و عرفه.....
۱۰۵	..... شرح میلاد امیرالمؤمنین علیه السلام به نقل از امام صادق علیه السلام .....
۱۱۳	..... شرح ولادت امیرالمؤمنین علیه السلام به نقل از امام زین العابدین علیه السلام .....
۱۱۵	..... تسمیه به نام علی علیه السلام .....
۱۱۶	..... طینت واحده.....
۱۱۷	..... نور لاهوتی.....
۱۱۹	..... تسبیح قبل از خلقت آدم علیه السلام .....

بخش سوم: فضایل علویه در قرآن / ۱۲۱

۱۲۳	..... نقطه زیر باء بسم الله.....
۱۲۳	..... مباحث خداوند به علی بن ابی طالب علیه السلام .....
۱۲۴	..... بالاترین فضیلت امیرالمؤمنین علیه السلام در قرآن.....
۱۲۷	..... انفاق در رکوع.....
۱۲۸	..... نصرت برای مؤمنین.....
۱۲۸	..... امیر نحل.....
۱۲۹	..... یعسوب الآخرة.....

۱۲۹	عذاب کافران ولایت.....
۱۳۰	ابلاغ سورۀ براءت.....
۱۳۰	تحدی قرآن به امیرالمؤمنین (علیه السلام).....
۱۳۱	بیشتر مردم تکفیر کردند.....
۱۳۲	نام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در قرآن.....
۱۳۲	صراط علی (علیه السلام).....
۱۳۲	صراط مستقیم.....
۱۳۳	علی (علیه السلام) صاحب والاترین نعمت ها: علم، ذریۀ طیبه، همسر شایسته.....
۱۳۴	صراط الذین انعمت علیهم.....
۱۳۵	ولایت علی بن ابی طالب (علیه السلام).....
۱۳۶	ای کاش از اصحاب علی (علیه السلام) بودم.....
۱۳۷	میزان و صراط.....
۱۳۷	قرآن ناطق.....
۱۳۷	ذلک الکتاب.....
۱۳۸	متقین، شیعیان علی (علیه السلام) هستند.....
۱۳۸	نزول ستاره در خانۀ امیرالمؤمنین (علیه السلام).....
۱۳۹	مَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى.....
۱۴۱	حسرت پنج خصلت امیرالمؤمنین (علیه السلام) در دل دشمنانش.....
۱۴۲	سلام خورشید به علی (علیه السلام).....
۱۵۱	امام مبین.....
۱۵۳	انا الامام المبین.....
۱۵۴	تمام علم نزد علی (علیه السلام) است.....
۱۵۵	وسیلۀ به سوی خداوند.....
۱۵۶	علم الکتاب.....
۱۵۷	علم الکتاب، علم من الکتاب.....
۱۵۷	کتاب مبین.....
۱۵۸	ولایت امیرالمؤمنین (علیه السلام) حکمت است.....
۱۵۹	به سوی ولایت علی (علیه السلام) بشتابید که ذکر خداست.....
۱۵۹	ذکر رب.....
۱۶۰	اعراض از ذکر علی (علیه السلام).....
۱۶۱	کافران به ولایت علی (علیه السلام).....
۱۶۱	یاد علی (علیه السلام) در قرآن.....

۱۶۲	سرور شیعیان به ولایت.....
۱۶۲	صاحب فضل.....
۱۶۳	علی بن ابی طالب علیه السلام رحمت خداست.....
۱۶۳	ایمان بیاورید که خیر شما در آن است.....
۱۶۴	بر مشرکان، قبول ولایت سخت است.....
۱۶۵	قرآن را به ولایت علی علیه السلام نازل کردیم.....
۱۶۵	هر کسی به ولایت علی علیه السلام کافر باشد، اولیای طاغوت است.....
۱۶۶	حذف نام علی علیه السلام .....
۱۶۶	محبت امیرالمؤمنین علیه السلام در قلوب اهل ایمان.....
۱۶۷	دعای پیامبر صلی الله علیه و آله برای قرارگرفتن محبت علی علیه السلام در دل مردم.....
۱۶۸	أذن الله.....
۱۶۸	گوش شنوا.....
۱۶۹	امیرالمؤمنین علیه السلام ، سابق بر امت.....
۱۶۹	السابقون السابقون.....
۱۷۰	سابق الامة در ایمان.....
۱۷۰	محبت امیرالمؤمنین علیه السلام ، زینت قلب ها.....
۱۷۱	زینت مردان.....
۱۷۱	قیاس اولوالباب با منکران ولایت.....
۱۷۳	رئیس اهل ایمان.....
۱۷۳	ایمان، ولایت علی علیه السلام است.....
۱۷۳	انکار ولایت، تباهی اعمال.....
۱۷۴	کفر به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۱۷۵	اسلام، تسلیم علی علیه السلام بودن است.....
۱۷۵	فرمان بری از علی علیه السلام .....
۱۷۶	دین، علی بن ابی طالب علیه السلام است.....
۱۷۶	الدین، امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۱۷۷	سبیل الله.....
۱۷۷	صد سبیل علی علیه السلام .....
۱۷۸	توبه از ولایت بنی امیه.....
۱۷۸	میزان، علی علیه السلام است.....
۱۷۹	تفسیر الرحمن.....
۱۸۲	کدام نعمت را تکذیب می کنید.....

۱۸۲	آیه نجوا، فضیلت خاص امیرالمؤمنین (ع)
۱۸۳	نجوا با پیامبر (ص)
۱۸۳	فقط علی (ع)
۱۸۴	تنها صدقه دهنده
۱۸۵	شاهد بر امت
۱۸۵	اماماً و رحمة
۱۸۶	گواهان بر مردم
۱۸۶	صالح المؤمنین
۱۸۷	هادی امت
۱۸۸	مَنَازُ الْأَنَامِ
۱۸۸	ولایت علی (ع)، رفتن از تاریکی به روشنایی
۱۸۹	ولایت امیرالمؤمنین (ع) نور است
۱۹۰	نبأ عظیم
۱۹۰	صدیق اکبر
۱۹۱	علی (ع)، نبأ عظیم
۱۹۲	امیر علم
۱۹۲	منظور از ابرار در قرآن
۱۹۳	شأن امیرالمؤمنین (ع) به انبیا (ع)
۱۹۴	علم غیب
۱۹۶	والدین معنوی
۱۹۶	بالوالدین احسانا
۱۹۶	حبل الله المتین
۱۹۷	ریسمانی از جانب مردم
۱۹۷	عروة الوثقی
۱۹۸	والا ترین درجه نزد خداوند
۱۹۹	لیلة المبیّت
۲۰۱	کلمة تقوا
۲۰۱	رایت الهدی
۲۰۲	قدم صدق، ولایت امیرالمؤمنین (ع) است
۲۰۲	شرح نزول آیات سورة حشر
۲۰۴	انفاق علی (ع)
۲۰۵	تفریط در ولایت

۲۰۶	لوای حمد در دست امیرالمؤمنین علیه السلام
۲۰۷	تسمیه دیگران به لقب امیرالمؤمنین
۲۰۷	اولین کسی که وارد بهشت می شود
۲۰۹	نامه های عمل در دست راست
۲۰۹	توشه قیامت
۲۱۰	برگ برائت
۲۱۱	درباره ولایت سؤال می شوند
۲۱۳	حسنه، ولایت علی علیه السلام
۲۱۳	سیئه، دشمنی با علی علیه السلام
۲۱۴	استقامت در مسیر ولایت
۲۱۶	پایداری در ولایت
۲۱۷	ذات الحبک
۲۱۷	حبط اعمال
۲۱۸	وفای به پیمان ها
۲۱۸	به عهدم وفا کنید تا به عهدتان وفا کنم
۲۱۹	شرح صدر
۲۱۹	ثواب ابرار
۲۲۰	اولین کافر
۲۲۰	فضیلت امیرالمؤمنین علیه السلام در کتب انبیا
۲۲۲	احوال منافقین با شنیدن فضایل
۲۲۳	سه نفر که به عنوان خلیفه در قرآن معرفی شده اند
۲۲۴	آسایش و آسانی
۲۲۵	طیب و طاهر
۲۲۵	چه کسی کور محشور می شود
۲۲۷	مفتون علی
۲۲۷	ن و القلم
۲۲۸	ولایت از جانب خداوند نازل شده است
۲۲۹	فطرت علوی
۲۲۹	تذکره متقین
۲۳۰	خنده بر کفار
۲۳۱	طوبی
۲۳۲	لوای علی علیه السلام

۲۳۴	رفیق پیامبر.....
۲۳۴	پیامبر ﷺ خداوند را به امیرالمؤمنین (ع) قسم می دهد.....
۲۳۷	اعمالی که به باد می رود.....
۲۳۸	جهر و اخفا در ولایت.....
۲۳۸	تبذیر در ولایت.....
۲۳۹	حسرت کوتاهی در حق امیرالمؤمنین (ع).....
۲۳۹	معرفی امیرالمؤمنین (ع) به اهل یمن.....
۲۴۴	التباس به کفر.....
۲۴۴	دیدار امیرالمؤمنین (ع) هنگام مرگ.....
۲۴۶	آوازه نام پیامبر ﷺ به واسطه امیرالمؤمنین (ع).....
۲۴۷	الم نشرح بعلي صدرک؟.....
۲۴۸	ولایت حیات بخش است.....
۲۴۹	شیعیان اولوالالباب هستند.....
۲۵۰	برهان الهی.....
۲۵۰	امامی غیر از امیرالمؤمنین (ع).....
۲۵۱	خداوند مرا هیچ کرامتی عطا نفرمود؛ مگر اینکه مانند آن را به تو داده باشد.....
۲۵۵	یک پند.....
۲۵۵	ستاره هدیگر.....
۲۵۵	سلام دادن بر امیرالمؤمنین به این لقب به دستور خداوند.....
۲۵۹	رشته های خویش را پنبه نکنید.....
۲۶۰	ولایت، امانت الهی.....
۲۶۱	وجه خداوند.....
۲۶۱	وجه الله.....
۲۶۲	نماز با یاد صدقه در راه خدا.....
۲۶۴	ضرر دشمنان.....
۲۶۴	تفسیر سوره علق.....
۲۶۵	اهل ذکر.....
۲۶۶	امربه معروف و نهی از منکر.....
۲۶۶	آیا گمان می کنید امتحان نخواهید شد؟!.....
۲۶۷	توصیه به ولایت.....
۲۶۷	سپیدرویان بهشتی.....
۲۶۹	شب قدر ولایت.....

۲۷۰..... باطن عدل

بخش چهارم: فضایل علویه در روایات / ۲۷۱

- ۲۷۳..... علی عالی اعلا
- ۲۷۵..... ابوتراب علیه السلام، وصی رسول الله صلی الله علیه و آله
- ۲۷۶..... ابوتراب علیه السلام صاحب زمین و حجت خدا بر زمین
- ۲۷۷..... نسب امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۲۷۸..... معنای انزع البطین
- ۲۷۹..... اهل نجات
- ۲۷۹..... قامت میانه شاه شمشادقدان
- ۲۸۰..... امیرالمؤمنین علیه السلام، تعلیم دهنده هام
- ۲۸۳..... سخن گفتن با هام بن هیم
- ۲۸۷..... یعسوب المؤمنین
- ۲۸۸..... تسمیه به نام مرتضی
- ۲۸۸..... حیدره
- ۲۸۹..... شهادت زمین به عبادت ابوتراب علیه السلام
- ۲۸۹..... رد الشمس
- ۲۹۱..... رد الشمسی دیگر
- ۲۹۴..... رد شمس دیگر به روایت اسماء بنت عمیس
- ۲۹۶..... دریای بی کرانه
- ۲۹۶..... انکار شخصیت امیرالمؤمنین علیه السلام مانند تکذیب صحف آسمانی
- ۲۹۷..... فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام در گفت و گو با سلمان
- ۲۹۹..... محاربان با امیرالمؤمنین علیه السلام ضرورتی از محاربان با رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۰۰..... اسامی و القاب امیرالمؤمنین علیه السلام از زبان پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۰۱..... اگر حلم شخصیت می یافت، علی می شد
- ۳۰۳..... کرامت و لطف امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۰۳..... رایحه بیان فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۰۴..... بالاترین حدیث فضیلت امیرالمؤمنین علیه السلام از نگاه حضرت مقداد رضی الله عنه
- ۳۰۵..... مشاهده حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در معراج
- ۳۰۷..... مخالف علی علیه السلام کافر است
- ۳۰۸..... چرا مرا در محبت علی علیه السلام ملامت می کنید؟!
- ۳۰۹..... معرفی امیرالمؤمنین علیه السلام در خیبر
- ۳۱۰..... اگر صد پسر داشتم، نام آن ها را علی می گذاشتم

۳۱۱	حبل الله المتين .....
۳۱۳	برادری با پیامبر ﷺ .....
۳۱۴	علی علیه السلام مانند کعبه است .....
۳۱۴	مثل قل هو الله .....
۳۱۵	مثل موسی .....
۳۱۵	مثل پدر .....
۳۱۵	مانند شاخه های شجره طيبه .....
۳۱۵	مثل ماه .....
۳۱۶	مثل سفینه نوح .....
۳۱۶	مثل عیسی و یحیی .....
۳۱۷	بیان فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام در منزل ام سلمه .....
۳۲۶	سید عرب .....
۳۲۶	خلق فرشته هایی از نور صورت علی علیه السلام .....
۳۲۷	ایمان امیرالمؤمنین علیه السلام برتر از ایمان خلایق .....
۳۲۸	سؤال مردی از نسل داوود علیه السلام درباره امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۳۴	بخوان علی ولی خداست! .....
۳۳۴	از ازل امیرالمؤمنین .....
۳۳۵	علی علیه السلام به منزله سر به بدن من است .....
۳۳۶	سهم امیرالمؤمنین علیه السلام از علم .....
۳۳۶	علی علیه السلام مانند گوشت و خون من است .....
۳۳۷	راه به سوی خدا .....
۳۳۷	حق پدری .....
۳۳۸	عاق والدین .....
۳۴۰	پدران امت .....
۳۴۰	از هیچ محبتی دریغ نمی کنند .....
۳۴۱	عضوی از وجود پیامبر ﷺ .....
۳۴۱	درخت طوبی .....
۳۴۲	هفتاد فضیلت مخصوص امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۶۹	اگر بگویم، خاک پایت را به تبرک می برند .....
۳۷۰	نگاه کردن به صورت علی علیه السلام .....
۳۷۰	مناجات خدا .....
۳۷۱	نجوای با خداوند .....

۳۷۲	رازگویی با خداوند.....
۳۷۳	هرکس دنبال تنقیص علی علیه السلام باشد.....
۳۷۵	منزلت علی علیه السلام .....
۳۷۷	سلام دادن به امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۷۷	اختصاص لقب امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۷۸	معنای امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۷۸	مبعوث شدن انبیا علیهم السلام بر ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۳۷۹	امیرالمؤمنین علیه السلام در معراج.....
۳۸۱	میر علم.....
۳۸۳	زمانی که علی علیه السلام ملقب به امیرالمؤمنین شد.....
۳۸۴	حتی در زمان حیات پیامبر صلی الله علیه و آله ، ایشان امیرالمؤمنین بود.....
۳۸۶	اگر مردم در محبت علی علیه السلام اجتماع می کردند.....
۳۹۰	درود فرشته ها.....
۳۹۲	اذان، بیان فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام است.....
۴۰۵	سلام فرشته آب بر امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۴۰۵	اجازه فرشته ای برای سلام دادن به امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۴۰۶	آشنا به راه های آسمان.....
۴۰۷	پیراهن هارون.....
۴۰۸	سخن گفتن زمین با مولا.....
۴۰۹	شقی تر از شیطان.....
۴۱۲	جانشین در اجنه.....
۴۱۴	ادب کردن جنی که تمرد کرده بود.....
۴۱۴	حامی موسی و هارون.....
۴۱۶	مبلغ دین در میان اجنه.....
۴۲۱	سخن گفتن جام بهشتی.....
۴۲۲	سخن گفتن اصحاب کهف با امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۴۲۶	سخن گفتن با خورشید.....
۴۲۹	سخن گفتن با سام بن نوح.....
۴۳۱	سخن گفتن با شمعون.....
۴۳۴	زنده کردن مردگان.....
۴۳۶	زنده کردن زنی که به محبت امیرالمؤمنین علیه السلام کشته شد.....
۴۳۷	شأنی والاتر از سلیمان علیه السلام .....

- ۴۴۲ ..... نماز صالح علیه السلام با دیدن صورت امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۴۴۳ ..... زنده کردن جوانی که کشته شده بود
 ۴۵۲ ..... زنده شدن سلمان رضی الله عنه به یمن قدم امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۴۵۲ ..... آیا شیعیان امیرالمؤمنین علیه السلام در آتش می سوزند؟
 ۴۵۵ ..... سگی که منافقان را گاز می گرفت
 ۴۵۷ ..... شهادت سوسمار بر ولایت
 ۴۶۲ ..... شهادت گرگ به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۴۷۴ ..... روزی خاریشت به واسطه امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۴۷۵ ..... دعای امیرالمؤمنین علیه السلام برای فرشته خطاکار
 ۴۷۷ ..... پس گرفتن بار تاجر یهودی
 ۴۸۰ ..... رام کردن فیل ها
 ۴۸۴ ..... مسخ شدن یکی از خوارج
 ۴۸۸ ..... سجده شکر
 ۴۹۱ ..... شجره طیبه
 ۴۹۱ ..... تعلیم هزار باب از علم
 ۴۹۲ ..... محبوب ترین خلق خداوند
 ۴۹۴ ..... شریک علم پیامبر صلی الله علیه و آله
 ۴۹۵ ..... ثمر دادن درخت اناری که خشکیده بود
 ۴۹۷ ..... طبیب یونانی در محضر امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۵۱۰ ..... ازدواج با فاطمه زهرا علیها السلام
 ۵۱۶ ..... پیراهن عروسی فاطمه علیها السلام
 ۵۱۸ ..... سنگی از آسمان بر سر دشمن فرود آمد
 ۵۲۰ ..... مردی که به همسرش ظلم می کرد
 ۵۲۳ ..... سخن گفتن به زبان اطفال
 ۵۲۵ ..... خربزه ای که شیرین است به ولایت
 ۵۲۷ ..... نقش علی ولی الله بر نگین پیامبر صلی الله علیه و آله
 ۵۲۹ ..... آثار نام امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۵۳۰ ..... با نام امیرالمؤمنین علیه السلام سنگ به طلا تبدیل شد
 ۵۳۱ ..... خاک در دست امیرالمؤمنین علیه السلام جواهر است
 ۵۳۲ ..... عیادت از صعصعه
 ۵۳۴ ..... خانواده دوست داران در پناه امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۵۳۶ ..... دعا در حق جوان جزامی

۵۴۳	عجایب کرامات امیرالمؤمنین علیه السلام از زبان عمر بن خطاب
۵۴۷	گنج‌های زمین در دست امیرالمؤمنین علیه السلام
۵۴۹	پنج فضیلت که به علی علیه السلام عطا شده است
۵۵۴	القای قرآن
۵۵۵	بیماری‌ها فرمان بردار امیرالمؤمنین علیه السلام
۵۵۶	اعطای انحصاری ثقه فضیلت به علی علیه السلام
۵۵۷	صاحب علوم
۵۶۰	دزد دل داده
۵۶۴	نجات ثابت بن قیس
۵۶۹	ازدواج با خولۀ حنفیه
۵۷۶	فرشته‌ای به صورت علی بن ابی طالب علیه السلام
۵۷۸	علم انبیا در مقابل علم امیرالمؤمنین علیه السلام
۵۷۹	صدای درکوبۀ بهشت
۵۷۹	شجرۀ طوبای محبت
۵۸۰	جعل حدیث
۵۸۲	سخن گفتن با لحن و لهجۀ علی علیه السلام
۵۸۳	علی علیه السلام نور زمین است
۵۸۳	درختی در چین که شهادت به ولایت می‌دهد
۵۸۴	قصابی که دست خود را قطع کرد

بخش پنجم: فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام در جنگ‌ها و غزوات / ۵۸۷

۵۸۹	حیدره
۵۸۹	شمشیر امیرالمؤمنین علیه السلام
۵۹۰	از ترس مواجهه با علی بن ابی طالب علیه السلام تمنای مرگ می‌کردند
۵۹۱	انتقام به دست علی بن ابی طالب علیه السلام
۵۹۱	عذاب سخت
۵۹۲	مبارزه در بدر
۵۹۳	فرشتگان به صورت علی بن ابی طالب علیه السلام درآمدند
۵۹۵	تنبيه کردن خالد
۵۹۷	قتال بنی امیه
۵۹۸	جبرائیل و عزرائیل، همراهان جنگ علی علیه السلام
۵۹۹	مبارزه در احد
۶۰۲	جبرائیل در کنار جنگاور احد

۶۰۳	حفر خندق.....
۶۰۴	مبارزه در خندق .....
۶۰۸	فضیلت ضربه علی علیه السلام در روز خندق .....
۶۰۸	کشتن عمرو بن عبدود .....
۶۰۹	شست و شوی ذوالفقار پس از کشتن عمرو بن عبدود .....
۶۱۰	کندن در خیبر .....
۶۱۲	نیروی الهی .....
۶۱۲	غزوه تبوک .....
۶۱۵	مبارزه در حنین .....
۶۱۶	کزار غیر فزار .....
۶۱۹	پرچم دار .....
۶۲۶	کشتن مرحب .....
۶۲۹	شعف فاطمه علیه السلام از فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۶۳۰	لرزیدن عرش با کندن در خیبر .....
۶۳۱	دونیم شدن مرحب و تعجب جبرائیل علیه السلام از قدرت امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۶۳۳	جنگ با کندهی .....
	بخش ششم: خطبه های امیرالمؤمنین علیه السلام در بیان فضایل خود / ۶۳۷
۶۳۹	خطبه نورانیه .....
۶۵۴	خطبه تطنجیه .....
۶۷۱	خطبه طارق بن شهاب در معرفت امام .....
۶۸۲	خطبه افتخاریه .....
۶۸۷	مناشده امیرالمؤمنین علیه السلام در شورای شش نفره .....
۷۱۱	معرفت امام از زبان امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۷۱۶	خطبه پس از بازگشت از نهروان .....
۷۲۲	فضایل او بی شمار است .....
	بخش هفتم: خطبه های مأثور در فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام / ۷۲۹
۷۳۱	خطبه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله .....
۷۳۲	فضایل مولا در خطبه فدکیه فاطمه زهرا علیه السلام .....
۷۳۴	بیان فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام در خطبه امام حسن علیه السلام بعد از ... ..
۷۳۷	بیان فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام در احتجاج امام حسن علیه السلام با ... ..
۷۴۴	باب امن الهی .....
۷۴۶	علی علیه السلام انسانی بی مانند .....

۷۴۸.....	خطبه امام حسین علیه السلام در منا.....
۷۵۶.....	خطبه امام سجاد علیه السلام .....
۷۶۳.....	خطبه حضرت صادق علیه السلام .....
۷۸۱.....	خطبه امام موسی بن جعفر علیه السلام .....
۷۹۷.....	خطبه امام موسی بن جعفر علیه السلام در فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام .....

بخش هشتم: غدیریۀ مأثور / ۸۱۱

۸۱۳.....	نوروز، گرامیداشت عید غدیر.....
۸۱۴.....	روزۀ عید غدیر.....
۸۱۵.....	بالاترین عید امت.....
۸۱۷.....	فرمان به ابلاغ ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام در معراج.....
۸۲۲.....	نماز و روزه بدون ولایت پذیرفته نیست.....
۸۲۳.....	غدیر در آسمان ها مشهورتر از زمین.....
۸۲۶.....	نام های دیگر غدیر.....
۸۲۷.....	نقشه های ابلیس بعد از غدیر.....
۸۲۸.....	ناله شیطان بعد از غدیر.....
۸۳۰.....	حضور روح الامین در غدیر.....
۸۳۱.....	معنای من کنت مولاه.....
۸۳۲.....	ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام مکتوب در عرش.....
۸۳۳.....	خطبه غدیریۀ به نقل از امام باقر علیه السلام .....
۸۷۳.....	خطبه غدیریۀ امام جعفر صادق علیه السلام .....
۸۷۵.....	خطبه غدیریۀ امام رضا علیه السلام .....

بخش نهم: مصائب امیرالمؤمنین علیه السلام، از سقیفه تا شهادت / ۸۹۱

۸۹۳.....	گریۀ فاطمه علیها السلام بر مظلومیت علی علیه السلام .....
۸۹۳.....	گریۀ بلند امیرالمؤمنین علیه السلام هنگام غسل فاطمه علیها السلام .....
۸۹۴.....	مرتضی بار امانت نتوانست کشید.....
۸۹۷.....	بردن امیرالمؤمنین علیه السلام به مسجد.....
۸۹۷.....	دفاع فاطمه زهرا علیها السلام از امیرالمؤمنین علیه السلام .....
۸۹۸.....	اگر شمشیر در دست داشتم.....
۸۹۹.....	کلام امیرالمؤمنین علیه السلام پس از توقیف ایشان در مسجد برای بیعت گرفتن از ...
۹۰۰.....	معاف شدن قنفذ از مالیات.....
۹۰۱.....	مصائب بعد از شهادت.....
۹۰۳.....	مراثی امیرالمؤمنین بعد از شهادت فاطمه علیها السلام .....

۹۰۳	خبر دادن پیامبر ﷺ از شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۰۵	شقی ترین مردم
۹۰۶	خبردادن امیرالمؤمنین علیه السلام به شهادتش
۹۰۷	خضاب ریش با خون مبارک
۹۰۸	دل تنگی پیامبر ﷺ برای امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۱۰	امیرالمؤمنین علیه السلام قاتل خویش را نشان می دهد
۹۱۱	کوفه به امیرالمؤمنین علیه السلام زینت یافت
۹۱۲	شکایت امیرالمؤمنین علیه السلام از امت
۹۱۳	ماجرای شب نوزدهم
۹۱۴	افطاری شب نوزدهم
۹۱۵	احوال امیرالمؤمنین علیه السلام در شب نوزدهم
۹۱۸	گفت و گوی امام مجتبی علیه السلام با پدر
۹۲۱	آخرین ملاقات
۹۲۵	من برای تو گریه کردن را آموختم
۹۲۶	رسول خدا ﷺ امر به رفتن فرمود
۹۲۹	مرغابی های نوحه گر
۹۳۱	ارکان هدایت شکست
۹۳۵	دستگیری اشقی الاشقیاء ابن مجلم مرادی
۹۳۹	سخن گفتن امیرالمؤمنین علیه السلام با ابن ملجم ملعون
۹۴۱	چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا
۹۴۲	کشته دست حرام زدگان
۹۴۳	عیادت طبیب از امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۴۴	شمشیر زهرا گین
۹۴۶	مفارقت از امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۴۸	بیان اسرار امامت
۹۴۹	وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به فرزندانش
۹۵۲	لحظه شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۵۳	تجهیز امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۵۵	چیدن لحد
۹۵۵	سنگ ها خون گریه می کردند
۹۵۶	تشییع امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۵۸	قبر مخفی

قبری که نوح علیه السلام برای امیرالمؤمنین علیه السلام آماده کرده بود	۹۵۹
نجف، ابتدای طور سینا	۹۶۰
میثاق امیرالمؤمنین علیه السلام	۹۶۱
ودیعہ های امامت	۹۶۱
آشکارشدن قبر امیرالمؤمنین علیه السلام	۹۶۲
هفت تکبیر نماز	۹۶۴
شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام در شب معراج مسیح	۹۶۴
خطبہ امام حسن علیه السلام بعد از شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام	۹۶۶
اشعار امام حسن علیه السلام در رثای امیرالمؤمنین علیه السلام	۹۶۸

بخش دهم: مصائب سیدالشهدا علیه السلام در بیان امیرالمؤمنین علیه السلام / ۹۷۱

وحوش از شب تا صبح بر امام حسین علیه السلام مرثیه می خوانند	۹۷۳
خوشا به حال تو، ای کربلا	۹۷۳
اینجا محلی است که حسین علیه السلام بر خاک می افتد	۹۷۴
عبور امیرالمؤمنین علیه السلام از کربلا	۹۷۴
آسمان و زمین بر حسین علیه السلام می گریستند	۹۸۱
روضه امام حسین علیه السلام در بیان امیرالمؤمنین علیه السلام در حال احتضار	۹۸۲
حسین علیه السلام اسوه خلائق	۹۸۳
مقتل خوانی امیرالمؤمنین علیه السلام	۹۸۴
فهرست منابع	۹۸۷

پیش گفتار

اگر عالم، عالم کلمات باشد او برترین کلمه الهی است که در خطبه نورانیه این آیه مبارکه را به شأن خویش منسوب ساخت و فرمود: ﴿وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا﴾ (توبه، ۴۰).

کلمه
ما

او برترین مثل الهی است که واژه‌های پاک و معصوم در بیان بلندای مقام آن ایلای عالم هستی اهل تقصیرند و به عجز خویش در وصف آن حجاب الهی معترف‌اند.

آیه‌های قرآن واژه‌واژه دل خوش به اینکه فضیلت او را بیان می‌کنند و جان در گرو مدح جان پیامبر ﷺ دارند.

با نفس‌های آن دلاور لیلۃ‌المبیت، نفس می‌کشند و چهره در چشمه بیان فضایل او می‌شویند.

بار ولایت و معرفتش، صعب مستصعبی است که چون حمل عرش، بر دوش کلمات و اوراق سنگینی می‌کند.

چون ذوالفقاری که در دست او به رقص آمده است، واژه‌ها ذوق آن دارند که در بیان او جمله‌ای قصار باشند یا کلمه‌ای از خطبه‌ای، و در این میان سپیدبخت واژه‌ای است که به شعر درآمد و به حوریّه او فاطمه زهرا علیها السلام هدیه شد:

«ظَفِرْتَ يَا عُودَ الْأَرَاكِ بِثَغْرِهَا   أَمَا خِفْتَ يَا عُودَ الْأَرَاكِ أَرَاكَ؟
لَوْ كُنْتُ مِنْ أَهْلِ الْقِتَالِ قَتَلْتُكَ   مَا فَازَ مِنْهَا يَا سِوَاكَ سِوَاكَ!»

- (سعادت یافتی ای شاخه درخت اراک به لبخندش!
  - آیا از دیدن من نهراسیدی ای مسواک اراکی؟!
  - اگر اهل کارزار بودی، تو را می‌کشتم!
  - جز تو کسی به رستگاری وصال او نرسید!
- دنیا تشنه شنیدن یک خطبه نورانیه دیگر است که با روشنای کلماتش نورانی شود.

همه عالم آرزو دارند پای خطبه شفشقیه‌اش یک دل سیر گریه کنند.
دنیا دوست دارد از چشمه غدیر خم جرعه‌ای بنوشد و جان دوباره بگیرد و با بالارفتن دست علی اعلی به تعالی برسد.

کتاب پیش‌رو کتابی است که توفیق آن را داشته جرعه‌نوش فضایی از
امیرالمؤمنین علیه السلام باشد که سقایت آن را اهل بیت معصومین علیهم السلام به عهده
داشته‌اند؛ گاهی پای خطبه صدیقه طاهره علیها السلام در فدک نشسته و گاهی در
منا، گوش به بیان فضایل از زبان سیدالشهدا علیه السلام داده است.

«علویه مآثور» دیباچه‌ای است که امیرالمؤمنین علیه السلام را در آینه بیان
حضرات معصومین علیهم السلام توصیف کرده است.

«مآثور» در اصطلاح اهل حدیث به روایاتی می‌گویند که از زبان
معصومین علیهم السلام نقل شده باشد. قطعاً کامل‌ترین تصویر از آن وجه الهی را
در آینه احادیث مآثور می‌شود نظاره‌گر بود.

«علویه مآثور» که تألیف آن نزدیک به چهار سال طول کشید، در ده
فصل به بیان مناقب و مصائب امیرالمؤمنین علیه السلام پرداخته است.

سعی بر آن داشتیم که در نقل مطالب از منابع کهن بهره ببریم و با
وجود احادیث بسیار، در بیان یک فضیلت یا احادیث هم‌ساق، با مطالعه

آن‌ها حدیثی را برگزینیم که جامع‌تر بود.

دسته‌بندی روایات و ارائه احادیثی که موضوعی نزدیک به یکدیگر دارند در کنار هم، یکی از نکات ویژه این مجموعه محسوب می‌شود. در ذیل ترجمه هر روایت، منبع آن به صورت دقیق ذکر شده است و به سبب دسترسی آسان‌تر، برای برخی از روایات بیش از یک منبع آورده‌ایم. در انتها جا دارد از زحمات برادرانم، حجج اسلام «امیرحسین احمدی» و «محمدحسین سلاح‌ورزی» قدردانی کنم که در ترجمه برخی روایات و بررسی اسناد، بنده را یاری کردند. آرزوی توفیق روزافزون برایشان دارم. از سرکار خانم «سعیده سادات حسینی» تشکر می‌کنم که در ویراستاری این کتاب و مهذب ساختن آن بسیار تلاش کرده و کاستی‌های موجود در ترجمه‌ها را صبورانه اصلاح و ویرایش کردند.

از برادر خوش‌ذوق و مهربان، جناب آقای «رضا صادقی» که زحمت طراحی جلد این کتاب را بر عهده داشتند، تشکر می‌کنم و آرزوی توفیق روزافزون برایشان دارم.

از استاد بزرگوار خویش، حضرت حجت‌الاسلام «سیدرضا جعفری» که پدرانه در هر مرحله‌ای از این کتاب موجب دل‌گرمی بنده بودند، قدردانی می‌کنم.

قدردان زحمات‌های مدیریت انتشارات «آرام دل»، «حاج جواد حیدری» و «حاج قاسم باقری» هستم که در این سال‌ها دل‌سورانه از فعالیت‌های این جانب حمایت کردند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از همسر علویه و مهربان خویش قدردانی کنم که در تألیف این کتاب و تمام فعالیت‌های علمی، صبورانه مرا یاری کردند. از خداوند بزرگ، توفیق خدمتگزاری بیشتر در آستان حضرت فضا علیه‌السلام را برایشان مسئلت دارم.

این دیباچه شریف را که نورانی به کلام حجج الهی در فضایل
امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام است، به حجت الله علی الحجج، قرینه
المرتضی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام تقدیم می دارم.

محسن حنیفی

۱۲ ذی الحجة ۱۴۴۶

بخش اول

سیدالبطحاء ابوطالب علیہ السلام
و سیدة الهاشمية فاطمه بنت اسد علیہا السلام

نور حضرت ابوطالب علیه السلام برتر از همه خلایق

عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ ذَاتَ يَوْمٍ جَالِساً فِي الرَّحْبَةِ وَ النَّاسُ حَوْلُهُ مُجْتَمِعُونَ. فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَنْتَ بِالْمَكَانِ الَّذِي أَنْزَلَكَ اللَّهُ بِهِ وَ أَبُوكَ مُعَذَّبٌ فِي النَّارِ. فَقَالَ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَهْ فَصَّ اللَّهُ فَاكْ! وَ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ شَفَعَ أَبِي فِي كُلِّ مُذْنِبٍ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لَشَفَعَهُ اللَّهُ فِيهِمْ! أَبِي مُعَذَّبٌ فِي النَّارِ وَ ابْنُهُ قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَ النَّارُ؟ وَ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ نُورُ أَبِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَطْفِئُ أُنُورَ الْخَلَائِقِ إِلَّا خَمْسَةً أُنُورٍ نُورُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ نُورِي وَ نُورَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ نُورَ تِسْعَةٍ مِنْ وَلَدِ الْحُسَيْنِ فَإِنَّ نُورَهُ مِنْ نُورِنَا الَّذِي خَلَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ آدَمَ بِالْفَى عَامٍ.

از حضرت صادق علیه السلام از پدران گرامی اش نقل است:

روزی امیرالمؤمنین علیه السلام در فضای مسجد نشسته بود و مردم گرد او جمع بودند. مردی برخاست و گفت:

«ای امیرالمؤمنین، چطور می شود شما در مکانی هستی که خداوند شما را در آن مکان قرار داده، درحالی که پدرت به آتش در عذاب است؟!»

حضرت علیه السلام فرمود:

«ساکت شو! خدا زبانت را ببرد! قسم به خدایی که محمد ﷺ را

به پیامبری مبعوث فرمود، اگر پدرم تمام گناهکاران زمین را شفاعت کند، خداوند آن را می‌پذیرد! مگر می‌شود پدرم به آتش در عذاب باشد و فرزند او قسیم بهشت و جهنم باشد؟! قسم به آن‌که محمد ﷺ را به پیامبری مبعوث فرمود، بی‌شک نور پدرم در روز قیامت همه انوار خلایق را خاموش و بی‌اثر می‌سازد؛ جز پنج نور، نور محمد و نور من و نور حسن و نور حسین و نور نه فرزند از اولاد حسین! زیرا نور او از نور ماست و خداوند آن را دوهزار سال پیش از خلق آدم آفریده است.»

«کنز الفوائد»، ج ۱، ص ۱۸۳؛ «بحار الانوار»، ج ۳۵، ص ۶۹.

پدرم و جدم هرگز بت نپرستیدند

ك [«إكمال الدين»] أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّائِغُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَيُّوبَ عَنْ صَالِحِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ الرَّيِّعِ بْنِ مُحَمَّدٍ السُّلَمِيِّ عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: سَمِعْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: وَاللَّهِ مَا عَبْدَ أَبِي وَلَا جَدِّي عَبْدُ الْمُطَّلِبِ وَلَا هَاشِمٌ وَلَا عَبْدُ مَنْفٍ صَنَمًا قَطُّ. قِيلَ: فَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ؟ قَالَ: كَانُوا يَصَلُّونَ إِلَى الْبَيْتِ عَلَى دِينِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُتَمَسِّكِينَ بِهِ.

در «اکمال الدین» آمده است که امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

«به خدا سوگند نه پدرم و نه جدم عبدالمطلب و نه هاشم و نه عبدمناف هرگز بتی را نپرستیدند.»

عرض شد: «پس چه چیزی را پرستش می‌کردند؟»

فرمود: «متمسک به دین ابراهیم علیه السلام بودند و به‌سوی خانه خدا

نماز می‌خواندند.»

«کمال الدین و تمام النعمة»، ج ۱، ص ۱۷۴؛ «بحار الانوار»، ج ۳۵، ص ۸۱.

میراث انبیا ﷺ نزد حضرت ابوطالب ﷺ

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ جَمَاعَةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ هَلَالٍ عَنْ أُمِّئَةَ بْنِ عَلِيٍّ الْقَيْسِيِّ قَالَ: حَدَّثَنِي دُرُسْتُ بْنُ أَبِي مَنْصُورٍ: أَنَّهُ سَأَلَ أَبَا الْحَسَنِ الْأَوَّلَ ﷺ: أَمْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَحْجُوجًا بِأَبِي طَالِبٍ؟ فَقَالَ: لَا وَ لَكِنَّهُ كَانَ مُسْتَوْدَعًا لِلْوَصَايَا فَدَفَعَهَا إِلَيْهِ ﷺ. قَالَ قُلْتُ: فَدَفَعَ إِلَيْهِ الْوَصَايَا عَلَى أَنَّهُ مَحْجُوجٌ بِهِ؟ فَقَالَ: لَوْ كَانَ مَحْجُوجًا بِهِ مَا دَفَعَ إِلَيْهِ الْوَصِيَّةَ. قَالَ فَقُلْتُ: فَمَا كَانَ حَالُ أَبِي طَالِبٍ؟ قَالَ: أَقْرَبَ النَّبِيِّ وَبِمَا جَاءَ بِهِ وَدَفَعَ إِلَيْهِ الْوَصَايَا وَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ.

... درست بن ابی منصور از حضرت موسی بن جعفر ﷺ پرسید:

«آیا ابوطالب بر پیغمبر ﷺ حجت بود؟»

فرمود:

«نه، بلکه وصایای [پیغمبران] نزد او به امانت بود و او تحویل

پیغمبر داد.»

راوی گوید که من گفتم:

«وصایا را به او داد، چون بر او حجت بود؟»

فرمود:

«اگر بر او حجت بود، وصیت را تحویل او نمی داد.»

عرض کردم:

«پس حال ابوطالب [از نظر عقیده] چگونه بود؟»

فرمود:

«او به پیغمبر و آنچه آورده بود، اقرار کرد و وصایا را به او تحویل

داد و همان روز درگذشت.»

«کافی»، ج ۱، ص ۴۴۵.

رفیق انبیا ﷺ در بهشت

وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبَانَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ يُونُسَ بْنِ نُبَاتَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: يَا يُونُسُ مَا يَقُولُ النَّاسُ فِي إِيْمَانِ أَبِي طَالِبٍ؟ قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ يَقُولُونَ هُوَ فِي صَحْصَاحٍ مِنْ نَارٍ يَغْلِي مِنْهَا أُمُّ رَأْسِهِ. فَقَالَ: كَذَبَ أَعْدَاءُ اللَّهِ! إِنَّ أَبَا طَالِبٍ مِنْ رُفَقَاءِ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسَنٌ أَوْلَيْكَ رَفِيقًا.

به سندش از ابان بن محمد بن یونس بن نباته از امام ششم علیهم السلام نقل کرده است که ایشان فرمود:

«ای یونس، مردم درباره ابوطالب چه می‌گویند؟»
گفتم:

«قربانت شوم، می‌گویند او در گودالی از دوزخ است که مغزش از آن به جوش می‌آید.»

فرمود: «دروغ گفتند دشمنان خدا! به درستی که ابی‌طالب از رفقای پیغمبران و صدیقان و شهیدان است و آنان چه خوب رفقای هستند!»
«ایمان ابی‌طالب ﷺ»، ج ۱، ص ۱۷۲؛ «کنز الفوائد»، ج ۱، ص ۱۸۳.

کسی که به ایمان حضرت ابوطالب علیه السلام اقرار نکند، در آتش است

وَ بِإِسْنَادٍ عَنِ الْكَرَّاجِيِّ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ هَارُونَ بْنِ مُوسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ هَمَّامٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقُمِّيِّ عَنْ مُنْجِجِ الْخَادِمِ عَنْ أَبَانَ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى ﷺ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنِّي شَكَّكْتُ فِي إِيْمَانِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ فَكَتَبَ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى» أَمَا إِنَّكَ إِنْ لَمْ تُقَرَّ بِإِيْمَانِ أَبِي طَالِبٍ كَانَ مَصِيرُكَ إِلَى النَّارِ.